

„DALMATINSKI HRVAT“ izlazi svake subote
Godišnja predjela Din 96 — Polugodišnja
Din 48 — Tromjesečno Din 24 — Za Ame-
riku godišnje dva dolara

OGLASI PRAMA CJENIKU.

Račun kod Pošt. Ček. Ureda, Zagreb, br. 38004

Privremeni telefon
preko dana br. 38 — preko noći br. 23
(interurban)

DALMATINSKI HRVAT

GRADSKA BIBLIOTEKA
HURAJ VILJEVIĆ
SIBENIK
NAUČNI ODJEK
Poštartu plaćena u gotovu.

„Dalmatinski Hrvat“ je vlasništvo promicateljnog
odбора „Hrvatske Štamparske Zadruga“ a. o. j.
u osnutku u Šibeniku.

Pisma i novci šalju se na adresu:
„Dalmatinski Hrvat“ — Šibenik, Glavna ulica 108
Rukopisi se ne vraćaju. — Pisma ne frankirana
ne primaju, anonimna u koš.

NOVINE ZA PROSVJETU, GOSPODARSTVO I POLITIKU DALMATINSKE HRVATSKE,

God. III.

ŠIBENIK, 19. TRAVNJA 1924.

Br. 64.

REŽIMU O USKRSU.

Naturencu
Tvoje raspeće bijaše tvoja po-
bjeda, a tvoja smrt tvoje uskrsnuće

Režimu:
Tvoj život je zločin, a tvoja sud-
bina vječita smrt i strašan spomen.

Grčevito se otimaš smrti, ali
tvoj hropac, tvoj samrti znoj, bi-
ljezi su skore njezine pobjede. Vri-
jeme vodi život. Ono je danas
proti tebi neumoljivo, jer je život
za bogočovjeka. Danas je njegov
uskrs, a njegov je uskrs tvoja smrt,
nepodoba ljudska!

Stoglava si aždaja sa stotinu
ždrjela radi svog nemanskog že-
luca, koji bi sve proždrio radi
svoje proždrljivosti. Za to je život
tvoj hula na bogočovjeka. I za to
je zapečaćena sudbina tvoja.

Tvoja aždajska ždrjela žudi-
jahu i za cijelom Hrvatskom, vje-
kovnom, kamenitom, pošto već
proždriješ svaki pravni poredak
u izmucenoj ovoj zemlji, prepustivši
životu i prava gradjana divljem i
bijesnome nasrtaju pandurske viž-
ladi, koja ti je milija od obraza
rada tvoga.

Hrvatska i Zakudu je stisnu sto-
vratim svojim zmiskim zagrlja-
jem. Da je i prelomiš, preslaba
bijaše tvoja udavska snaga. I ti
klonu u bijesnoj svojoj nemoći,
nemani grdna!

Crknut ćeš, prokleta! i — evo
— sve danas slavi svoj uskrs, i
sunce i priroda i čovjek, samo za
te ne će biti uskrsnuća, sramoto
ljudska!

Medju nakazama najstrašnija
si: oličeni zločin u prilici slinavog
stoglavog gmaza, iz očni ti šup-
ljina suklija plamen, iz grla otrov,

da sve oko sebe popališ, otruješ,
okužiš — popalnice, otrovnice, ku-
go i morinjo jedna, koja se na ga-
rištu hraniš!

Tvoj put je poprskan krvlju i
grabežom, plazetino strašna!

Tvoj smijeh je cerenje na sve
čovječje svetinje i na sva narodna
prava, nasilnička skotino!

Tvoj ponos je tvoja bestidnost,
koja ne poznaje granica, kao ni
svemirski prostor, bestidna zlo-
činko!

Tvoja snaga nije u narodnome
povjerenju, nego u volji zloglasne
jedne družbe, koja se roti protiv
naroda, da ga zarobi i utuče.

Njezinom milošću savila si klup-
ko svoje pod krošnjom stabla jedne
zlostavljene ustavnosti, da vrebaš
na sve, što se zanosi slobodom,
zatvorenic kleta!

Što gora, ovoj si družbi draža
i pouzdanija, a jer si uajgora, s
toga si joj najdraža.

Kao ona, i ti se hraniš narod-
nim mesom i njegovom krvi.

Ne besjediš, nit si besjediš, mu-
cala si u delirijumu tiranskih or-
gija, slaveći sotonski pir jednog
opakog starca, tvogog gospodara,
i jednog sadičkog majmuna, gada
Svetograda.

Radi vlasti i pohlepe, zaželi se
bratske krvi: u crno bi zavila bila
majke, njihove sinove gomila na
klanje, a udovice i siročad predala
skrbu podivljalih pandura, da ih u
zoru, u podne i na večer kundakov-
vom čorbom hrane.

U ratu za oslobodjenje — koji
ti shvati kao rat za osvojenje —
poštedi sina svog gospodara, da

ne gine, mladjan, očeva dika i
prilika!

Poštedi i Lazicu „maloga gada“
i mnoge druge male i velike ga-
dove, koji s tobom bijahu jedno
isto.

Narodni guslari pomrlješe po
krvavim drumovima, očajni s na-
rodne nesreće, gladni i bijeni.

Da ožive, s kletava bi se nji-
hovah survala u provaliju, u bez-
dan, bestidnice kleta, a njihove bi
gusle zaigrale bugarkinju nad no-
vom narodnom nesrećom.

Njihovim si mučenčkim vijen-
cem ovjencala nedostojna čela svoj-
ih štitenika, koje si uklonila voj-
noj dužnosti, da slavu roda svoga
poju po pariškim i ženevskim noć-
nim zabavištima; dok su stotine
hiljada najboljeg naroda, stotine
hiljada majka, žena, staraca i djece
zajedno sa junačkim, ali nesrećnim
ustupnim četama, koje napustiše
mnogi vodje, na svakome koraku
pogibale od zime, iznemoglosti i
glada, verući se kroz strašne i
neprohodne albanske klanice.

Bacaš se klevetama i blatom
na starog narodnog borca i po-
štenjaka, koji jedinca u ratu žrt-
vova.

Još se ročiš sa neprijateljima
slavenske Rusije, koja će da Be-
sarabjskoj tamičnici slomi vrata, da
narod na slobodnoj zemlji ugleda
božje sunce.

Kad Rusija, koja se sva žrtvo-
vala za čovječanstvo, uslijed opće
nerodice umiraše od glada; kad
joj svi narodi priticahu u pomoć,
ti jedina u vijeću si naroda grmjela:
Nek umre! — doživjevši sramotno
osamljenje, od čega ti rumen ne
briznu u lica, bestidnice griješna.

Ona se u najtežim časovima
žrtvovala za tvoj narod, kad ga
svi drugi bijahu napustili. Ove
žrtve ti još nisi obračunala pred
svojim narodom.

Nema ti spasa. Uskrsnu bogo-
čovjek. Gledaj! srp i kladivo u
njegovoj ruci. Slava njegova narodu
vodi pobjedu!

Šibenik, 19 travnja

Politička situacija. Režimska
štampa nastavlja podvalama protiv
opozicionog bloka, pogotovo protiv
našeg predsjednika Stjepana Ra-
dića, da njezini gospodari mogu
u mutnome uloviti — izborni man-
dat. U posljednjem broju, nagadja-
jući, dali je Pašić već dobio izborni
mandat, nagovijestimo, da ćemo
to uskoro saznati. To toliko da
postavimo i tu nemoguću mogućnost,
jer smo mi zaista zemlja najnevjero-
vatnijih mogućnosti i škandala.

Ko je pažljivo pratio tok do-
gadjaja u ovoj sedmici te, kod toga,
imao pred očima čitav razvoj krize;
od ujezina početka do danas, taj
ne će pogriješiti, ako ustrvdi, da je
izborni mandat u korist Pašić-Pr-
bičevićeve čestite režimske trupe
još uvijek — na vrbi svirala! A
ovo za radikale i njihove prirepine
ne služi na dobro.

Oni su se ipak raskokodakali,
da su ga dobili, krijući pred nar-
odom, da je ovo njihovo uskrsjaje
jaje — mučak!

Pripte, Grizo, zagrljeni druzi,
u arajstvu i u tuzi, na zdravlje vam
mučak! Vi, u toliko, naručujete iz
Dalmacije brzopjavne pozdrave i pri-
stanke na svoju poštenu akciju, na-
ručujete hvalu na izdaju. Ali će vas

O fuziji naših muzičkih društava.

II.

Stoji, da je Filharmonija, koliko
do nje bude, gotova da novome za-
jedničkome društvu udalne život,
da istog časa sama umre. Gregorjel
će sebe za jači razvoj i napredak
kulturnog života u Šibeniku.

Stoji, ustoj, da su naši tezaici go-
tovi svojim bogatim glasovnim ma-
terijalom i dobrom voljom pomoći
novome društvu do uspjeha. Nillov
će odaziv biti brojan. I oni samo
čekaju, pa da srecm i dušom prionu
djelu ostvarenja jedne takve kulturne
ustanove, kojom će se Šibenik moći
da diči i ponosi.

I ako se za Filharmoniju ne mo-
že utvrditi, da je njezino imućstveno
stanje ružičasto, ipak griješe oni,
koji misle, da radi njezina duga
treba otkloniti ili odložiti fuziju.

Obećao sam lpo ovome pitanju
progovorit detaljnije. I hoću. Dug
se Filharmonije kreće oko 20 hilja-
da dinara, a ne oko 30 hiljada, kako
poneko netačno tvrdi. Ali ona imo
i svojih vjeresija, oko 7 hiljada di-

nara. Uzmimo, da se ove vjeresije
ne dadu realizirati, još uvijek imamo
na njezinu korist njezin inventar,
koji vrijedi preko 40 hiljada dinara.
U ostalome, ovo se stanje može da
ispila procjenom njezine imovine i
tačnim obavijestim o njezinom du-
gu. Likvidacija Filharmonije ne do-
nosi nikomu štetu, niti će pasti na
ičiji teret, dok njezina aktiva preko
polovice nadmašuje njezinu pasivu.
Ovo čak i za slučaj, da joj vjeresije
nisu naplative.

Dosljedno, ona bi pristupila fu-
ziji sa aktivom od preko 20 hiljada
dinara. Može se prigovoriti da je na
njezin dug teško plaćati današnje
visoke kamate. I pored ove tačnosti.
ovak se prigovori može da obesnaži.
Postavimo, da je Filharmonija, da
se ukloni ovome prigovoru, nakana
da prodá polovicu svog inventara za
podmiru svog duga. Što bi se
desilo? Kako su njezin inventar u
većoj česti glazbila i slično, prodaja
bi, u glavnome, pogodila ove pre-
mete. A ko bi ih kupio? Odgovor na
ovo pitanje ispoljava se u sniježnosti.
u koliko iz njega ne bi izbili i srd-

žba. Stalno je, da Filharmonija ne bi
nudila svoj inventar na prodaju kao
kukav pokućarac. Ona bi ga nudila
postojećim muzičkim društvima ili
općini. Kupnja od strane ovih dru-
štava bila bi najprirodnija stvar na
svijetu. A mogla biga da kupi općina,
da njime daruje društvo, koje
bi, za slučaj neuspjehosti fuzije, ona
pomogla dići. Dakle, kao kupci do-
laze u obzir ili ova društva ili općina.
Treće mogućnosti nema. Ako
kupce bude jedno društvo, onda se
ono ili zadužilo ili ima svoje goto-
vine. Ako bi se zadužilo, zašto da se
ne fuzionirano, pa zaduži, da isplata
Filharmoničkog duga bude lakša?
Ako ima svoje gotovine, čemu, onda,
prigovor? Jer je, u ovome slučaju,
korisnije podmiriti Filharmoničin dug,
da se fuzijom dobije čitav njezin
inventar.

Ako bi se pak za kupnju intere
siralu općina, savjetnije bi joj bilo,
da fuzioniranim društvima udijeli
beskamatni zajum, da podmire Fi-
lharmonički dug, toliko da se nu
njega ne plaća visoka dobit. Naša
općina, ina i ne bila bogata, moći

će da raspoloži tolikom gotovinom,
koliko iznosi Filharmonički dug. Za
slučaj prigovora, da bi to za općinu
bio neisplativi izdatak, a zar bi joj se
kupnja Filharmoničkog inventara vi-
še isplatila? Ma da ovaj izdatak ne
bi bio kamatnički isplativ, bio bi,
zato, koristan. Doprinio bi razvitku
jedne kulturne ustanove. Moral se
još nije tako izopačio, da se i kul-
turne ustanove pomažu i dižu, da
budu rentabilne.

Moralna je čitavog ovog izlaganja
fuzija. Ona je za naše prilike jedna
nužnost. Za nju treba da se založi i
općina, i društva, i pojedinci u cilju,
da je požure. Što je do čekanja,
bilo ga je i odvise.

Sada nastaje pitanje, kojim pu-
tem do nje doći. Ravnim. Sva su se
društva, svako za sebe, obratila Kolu
za odvojenom fuzija. Pametno je, što
se Kolo nije nijednome odazvalo.
Obavješten sam, da je čitav upravni
odbor Kola za široku fuziju. Kad
stvar već ovako stoji, najpričulnije
bi bilo, da Kolo, kojemu se je u
cilju fuzije obraćalo svako društvo,
pozove na zajednički sustanak sva

prvi budući izbori podučiti rječitije nego ikad dosad, čija je Dalmacija: Svetozare, čuvaj se žare, a i ti, Grizico, jedna kukavico, što u poslanici svojoj izbornicima, da ih bolje prevariš, farizejski kukas, da si se istom pošlje dugih dana i neprosjavanih noći, koje su ti otele koju godinu života, riješio da uskočiš u hegemonističke pašiceve. Kako to, da te tvoje poštenje nije odvelo Nastasu Petroviću, kad to već bijaše iz poštenja poticaja? Ali ti ode onomu, koji dijelijaše ministarske portfelje! Odbjegao si, veliš, Davidovića, jer »da nastoji stvoriti neku nagodbu između Srba i Hrvata«, a drugi su (ti) srbijanci (t. j. drugi srbijanski opozicionalci) u žasni partizani za to, što hoće da na koncu obračunaju sa radikalnim režimom!

Reče i ostade — živ! Što pravo ne reče, da si noći bдио i dane uzdisao za ministarskim portfeljem, farizejski kukavče! I kad ćeš god zakukati, ti ćeš nekoga izdati, bude li to laskalo tvojoj taštini, tvojoj jedinjoj vrlini, kukavče farizejski! Ali ti kukaš i za to, jer ti situacija više ne mirše.

Nasilno ste odgodili skupštinu, bez pristanka nosioca krunice, i za to ste morali demisionirati. Danas je situacija u znaku parlamentarnog razvoja. To je ono, što vas boli. Otuda vaše suze.

Mandat za izbornu vladu, to je vaš postulat, ali bi se taj tek imao — da ostvari. Plaćite dakle!

Talijanski izbori.

Pred petnaest dana su provedeni skupštinski izbori u Italiji. I ako su izbori proglašeni »slobodnim« to je ipak diktator Mussolini u zadnjim danima upotrebio upravo nefestofelska sredstva, a da dodje do pobjede i da tako mistifikacijom pokaže cijelom svijetu, kako je čitava Italija s njim. Osim terora fašističke pobjede doprinio i sam nakazni izborni sistem, kojim vlada sama postavlja tri četvrtine poslanika, a narodu je dozvoljeno da to potvrdi svojim »slobodnim« glasom. Kao

društva, kao i one skupine, koje su interesirane po ovome pitanju. Ono će im svima objasniti svoje poglede na fuziju. Na Kolo pada dužnost da zanimanike upozori, da u našem gradu može postojati i napredovati samo jedno muzičko društvo i da se oko ovog jedinog i jedinog društva treba da okupe svi prijatelji pjesme. I za to, nek se sva društva, i ona, koja već postoje, kao i ona, kojima je želja da postanu, fuzioniraju u jedno i nedjelivo, bez političke boje i šarenila.

Ovu svoju programatsku izjavu nek uprava Kola jako naglasi. Ona time objašnjava svoj dosadanji postupak, kojemu svak nije mogao da dokuči razlog.

Bude li Kolo postupilo po ovome savjetu, uspjeli je zajednici. Ta već rečoh, da su Filharmonija i naši težači danas time sporazumni. Ko nije, toga i ne treba. Kolo bi poreklo sama sebe, kad bi se povelu za onima, kojima je zazoran i sam namišljaj fuzije. Kolo je otklonilo svaku odvojevu fuziju baš radi jedne opće. Poreći se ne sniže.

(Konac u narednome broju.)

dokaz uz kakovu su »slobodu« vršeni izbori nek nam služi brzopjalka, koju je uputio Mussolini u opozicioni kandidat Amendola. On veli: »Izbori 6. travnja u Sarnu bit će kriminalna trula, koju vladini organi ne samo ne sprečavaju, već je pomažu i omogućuju. Proteststojom odlučno proti ovakvim metodama, koje obećavaju vladu jedne civilne države«. Ako je takav teror bio nad talijanskim elementom, što onda tek da rečemo o mukama i patnjama, kojima su bila izvrgnuta naša hrvatska i slovenska braća u Julijskoj krajini. Oni su u zadnjim izbornim danima proživjeli takve muke, na kojim bi im mogao i sam Krist zavidati, oni su bili izvrgnuti bijesu neukroćene mase. Ovim svojim aktom Italija je digla za sebe pravu, da ikog nazivlje barbarom, jer za takova djela bi morao oblitati rumen stida i najzapuštenijeg barbara.

Ako uočimo sve to u prvom momentu nam izgleda neshvatljivim, da se mogao naci jedan diplomat, koji lakaj u osobi g. Ninčića, ministara spoljnih poslova u S. H. S. eziji, koji može, da čestita »savezniku« Mussolini-u na uspjelu i sjajnih pobjedi fašističke stranke. Ako stvar malo bolje promotrimo i uočimo »svu bratsku ljubav« g. Ninčića i njegovih terazijskih gospodara prema Hrvatima i Slovincima, onda nam postoje jasna »diplomatska kurtoazija« g. Ninčića, jer je ona mali dio čitavog niza »milovanja« sa strane naših državotvoraca. Beogradske vlastodržci u svojoj mržnji prema svemu onome, što je hrvatsko, ne poznaju granica, oni bi se udružili makar i s vragom, samo ako je i taj proti Hrvatima. Terazijska gospoda ne poznaju dužnosti prema svom narodu, njih ne veže za svoj narod ni osjećaj ljudi, ni osjećaj Slavena. A nije ni čudo, jer cincari mogu biti samo — cincari.

U ostalom to su sve naravne posljedice: Pakta »prijateljstva« sklopljenog u Rimu 27. siječnja 1924.

Šta je ovo, g. Šrškiću?!

uzvikuje »Balkan« od 11. ov. mj., i zgražava se nad tobožnjim gudovnjem hrvatskih blokaša u Šibeniku.

Da balkanski izmet štampa sve ono, što mu tko nadrlja proti Hrvatima, to je svakomu poznato, ali je ipak teško vjerovati, da neke prestoničke novine mogu nešto ovakova lažna, izopačena i mistificirana izbrbljati, i to poslije 1 1/2 mjeseca dana, iza kako se je incident dogodio, a kroz to vreme se je moglo sigurno sve tačno proveriti. — To može samo jedan ulčarsko-čaršijski libel, kao što je balkanski izmet.

Ne radi njega, niti radi onih, koje on brani, već radi nepristrane javnosti, navesti ćemo, kako se je učin dogodio i to po službenim utvrdjenjima.

Šibenska Glazba, kulturna gradska ustanova, podržavana svojim članovima, bez ikakve partijske boje, dala je ples 3/3 ove god. U zoru, po svršenom plesu, glazba je svirajući, praćena jednim djelom učesnika plesa »akademčarima, pravnicima, profesorima, sudijama, trgovcima i danama, po običaju dopraliti društvenog predsjednika do kuće. U tom času, kada se je družina počela razilaziti svojim kućama, iskrse po-

licijski detektiv, koji je već na plesu izazivao, i ako mu je po starješinama bilo zabranjeno dolaziti na ples, a nije dapače niti bio u službi, — uleli u sredini i stade vikati »Živila velika Srbija«. Akademčar Čaleti klikne: »Živila Hrvatska«, na što detektiv uzvrat: »Dolje separatisti, opsije majku g. Čaleti, naleti na njega i ispruženim rogovima opane ga po nosu. Svi prisutni nad takvim barbarstvom protestovaoše i zatražiše da drugi tu prisutni, službujući policaj, intervenira i postavi real Medjutim se i ovaj postavi na strani izazivača i stane razganjati prisutne, povadiv sablju iz korica, a izazivač detektiv stane pucati, gurati i šakali. Društvo uvidi, da se radi o proračunanom izazovu, ukloni se i razidje.

Prsta je kleveta i laž, da je ikakav poklik »dole« pao, a pogotovo proti Srbiji... Za to nije bilo nikakova povoda, jer to nije bila nikakova politička zabava, a kvaliteta društva je bila takova, da je lo sasvim isključeno, kao što je isključeno da bi tko redaru napuo.

To je sve ujedovno i službeno utvrdjeno, po fakultetski naobraženim svjedocima i podnešena prijava nadležnim Ministarstvima.

Ako je g. Šrškiću do istine, neka se o svemu ovomu obavjesti, kod nepristranih državnih funkcionera u Šibeniku.

Što se pak tiče nekog »junaka« tajniko vipske omladine, on nije ništa vikao, jer da je to i učinio niko ga ne bi ni čuo. Taj »junak« je sanio živuća sjena, čeljuste, koje neznatno je kuraža. On je, uza sve to, što je bio pod zaštitom bajuneta, dok je detektiv prvi put kliknuo, podbrusio pete, a kući je bez dvojbe dotrčao nečistih pantalon (gaća). U ostalom tog »glosovitog junaka« u gradu malo ko i poznaje.

Sve puk one, koje čaršijski libel brani i zaštićuje, mi ne marimo niti u usta uzeti, jer spominju ih ne bi sigurno na ugledu ništa dobili.

»Balkan« je glusilo, koje na prvot strani umjesto uvodnika, donasa lične napadje. Napada samo čestite i poštene, kao što je u Šibeniku napao neke suce, predsjednika Tribunala, poglavara i drugu čestitu čeljad. On žive od denuncija i učenja, a brani svakakove zloglasne tipove.

Naš hrvatski Krešimirov Šibenik napučen je sa 99% Hrvata, i 1% braće Srba. U suma zadnja 3-4 mjeseca, radi nevinih poklika Hrvatskoj i Radiću, Šibenski hrvatski republikanci, osuđeni su na preko 1000 (slovima hiljadu) dana tamnice, po policijskim vlastima. Radi svega toga, pa i radi toga, što još i danas neki državni organi, u ovom najhrvatskijem gradu, izazivaju mirne Hrvate mi smo osobito obavezani i blagodarimo sreskom poglavarstvu.

I to tako i nikako drukčije, stoji cijela ta stvar, »hrvatski brate« g. Saviću!

Na koncu bi zamolili tog gospodara za odgovor na ovaj upit: Što bi učinila braća Srbi, kada bi jedan Hrvat bio tako drzak, pa se u Beogradu onako ponosno i izazivao?

Ali neka ipak zapamti balkanski »Balkan«, da Hrvati znadu šta hoće i koliko mogu!

Traži se podesan stan, vina najma nuzredna, obratite upravi lista.

Jedna interpelacija.

Iz Beograda primamo dopis o interpelaciji podnešenoj od dvaju crnogorskih poslanika povodom skorajšnjih događaja u njihovoj zemlji. Mi toj interpelaciji ne pridodajemo niti jednog retna komentara. Postaraćemo se da naše čitaoce upoznamo i s odgovorom koji će ministar policije dati na ovu interpelaciju.

»Dana 21 februara ove godine žandarmerijska komanda na Bogetićima, okrug Nikšićki, pozvala je k sebi: Štepana Mijuškovića, komandira (Majora) i Gjorgja Mijuškovića potporučnika bije crnogorske oficire, kao i Stevana Mijuškovića, Aleksa Mijuškovića, Radovana Mijuškovića, Vidaka Magovčevića seljake — svi iz Pješivaca

U momentu, kada su se pozvani — osim Magovčevića, koji je bio privatnim poslom u Nikšiću — prijavili komandi, stigli su automobilom iz Danila Grada na Bogetiće žandarmerijski kapetan Milan Kalabić i žandarmerijski potporučnik Grbić.

Ovi »organi javne bezbjednosti« osuli su na pozvane — ni krive ni dužne, a inače zaslužni i poštene ljude — najvrijedljivije psovke, naredili žandarima da ih vežu pa po tom biju učestvujući i sami u takvu »zrtvu sa toka barbarski plemićane kunducima, kesama pjesku i kamenjem, da su bile sve u ranama i krvi. Za tim onako ovesješenici nesretnici su pobacani u teretni automobil — i potjerani u Nikšić s namjerom kao što će se dočnije, vidjeti, da budu dočeni.

Za vrijeme batnanja na Bogetićima, prolaznici putem, koji ide ispred kasarne, Radovan Djuričić, bivši predsjednik općine, Djordje Vukićević i M. Bulanović, čuvsu joku, zastali su. Čim ih je spazio kapetan Kalabić, naredio je žandarima, da se polhvataju. Vulanović i Vukićević su dovedeni u kasarnu, povezani i isprebijani i također bačeni u automobil za Nikšić, dok je Djuričić, slučaji što ga čeka, utekao. Ovako je Kalabić postupao s ovim ljudima ne znajući ni tko su ni što su.

Napomenuti nam je, da organi javne vlasti u Nikšiću u mnogim slučajevima ne upotrebljavaju određenu zgradu za istražni zatvor, već jedan suvalani privatni podrum, izgrađen duboko pod zemljom i bez svjetlosti, kao i podrum Nikšićke pivare, koji je služio kao ledenica i pod zemljom oko 20 metara. U ovaj ledenicu doveo organi javne vlasti zatvorenike, okovane u teškim gvozdjenim, periodično i volou da koljena. Može se misliti kakve su posljedice za zdravlje i život onih, koji slučajno živu izdju iz ovakvih zatvora. Kao primjer navodimo jednog mladog čovjeka, Mašam Pejovića, sadanjeg činovnika, kojemu su obadje noge u ovom »zatvoru« oštećene, desna ovašena do koljena.

U jedan od ova dva podruma podčinjani nam organi bacili su naprijed ponuete poturmtve ljude iz žandarmerijske kasarne na Bogetićima i nastavili tučenje. Slučajne žrtve: Vulanović i Vukićević pušteni su iz zatvora iste noći, data im detektivska objava i uređeno im, da niko mu ništa o događaju ne smiju pričati. Nakon dva dana vidjelo se kod su žandarima iz zatvora iznijeli mrtvog Stevana Mijuškovića i ostavili na putu odmah do okružne varoši: Majora Štepana Mijuškovića također je nestalo iz zatvora. Njegovi rođaci tražili su, da im se mrtvo tijelo preda radi sahrane, ali bez uspjeha.

Ovo rezultati, svakako neiskrene, intervencije velikog župana, vojnih i sudskih vlasti sveo je na izvršene sudski medicinski uvidjaj. Prema ovom uvidjaju Stevan Mijušković ubijen je u zatvoru i mrtav izbačen na put van varoši. Od udara u mu otpala oba bubrega, stomljeno pet rebra itd. Ostale izmrcvarene žrtve: Djordje Mijušković, Aleksa Mijušković i Radovan Magovčević smješteni su u bolnicu. Na njima su konstatovane teške povrede, a najlježe na potporučniku Gjorgju Mijuškoviću, kojemu su odbijeni bubrozi, mokri krv, stomljena mu jedna ruka i pelomljena rebra. Ovaj je nesrećnik već podlegao ranama.

Na osnovu izloženog čast nam je upit g. ministra unutrašnjih djela, s molbom da nam pismeno izvoli odgovoriti.

I je li mu poznato, da isključenje nije provedeno protiv područnih mu organa,

koji su izvršili nad nevinim ljudima jedan tako težak, varvarski zločin.

2. Hoće li hitno preduzeti mjere, da se potvrđuju zakonskoj odgovornosti izvršioce ovog zločina?

3. Hoće li preduzeti korake, da se u buduću upotrebljavaju za prittrove zgrade za to određene i postupi sa osumnjicima prema postojećim propisima kaznenog postupka, a organi koji su protivno zakonu upotrebljavali zatvore, grube od turških u srednjem vijeku, kazne.

Beo., rad, 11. IV 1924.

S poštovanjem narodni poslanici: Mihailo Ivanović, Milo Dragović.

Na „Pećini“ Vranskom Vrelu.

Što te luha tako stoji,
O Pećino, vodo hladna:
Za čim hučiš, za čim žališ?
Rad čega si tako jedna?

Koji je te udes kobni,
Razlužio grozno tako,
Pu se dereš i od sebe
Činiš jedna, čudo svako?

Ah! sjećam se i poznajem,
O Pećino vaje tvoje:
Hući, hući, cvili jedna,
Žali staro doba svoje!

Imaš za čim žališ jedna,
Jer je prošlost tvoja dična:
Ti si bila znamenita,
A čemu si sada slična?

Nekoć ti si rominjula,
Veselo srce ovud čula,
Pokraj Vrane, — naše sluve,
Sada pustih, ovih kula...

Znamenito onda bješe,
Ovo mjesto, dično, slavno,
A sad zjaje, — u gromili:
Porušeno, pusto, tamno...

Nema više, Vrane nema,
Naše dike iz daunine,
Grada slavnog, veličajna,
Naše slave i starine...

Hući vodo, poljem Vranskim,
Žali udes grada ovog.
Tvoja dičnog spomenika,
Mog hrvatskog roda milog!

Hući vodo, cvili, žali,
Zemana me starih sjećaj:
Na spomene Vranske stare,
Rod hrvatski ti okričaj!

Gani njega, a ti o in,
Su žalosni srce takine,
Nad udesom grada ovog,
Razžali se i ajkneke...

Grgo Pečković, seljak

*) Pećina je krasno čarobno vilinsko vrelo u Vrani. Izvire odmah poverh starog, porušenog Vranskog grada, a na istok Torkića kuća, iz jednog brda, a teta odmah pokraj slavnih Vranski ruševina i tu odmah pokraj njih čini skokove i pjeni se i stoji je luka kao, da žali i hući nad udesom slavnog i pustog Vranskog grada.

Divno je ovo vrelo. Nema čovjeka, koji u Vranu dolje, a da se u Pećinu ne svrne i vidi ovaj lijepi čar, krasotu i divotu. Ko god dolje tu, a pismen je, našara svoje ime, te se po njezinim iticima vidi svakakovih napisa i imena.

Pokojni naš omiljeni pjesnik bra Ivan Despot je Pećinu pohodio i na njoj svoje imle i drage stihove napisao, ali ih je na žalost voda isprala, te se nekogi ne mogu bi čitati.

Vrana je bila u četrtajestom vijeku srce i središte kraljevstva hrvatskoga. Tu je onda bilo i banska stolica: tu je onda banovao i čuveni i slavni junak ban Ivan Paližnu, koji je onda ujedno bio i prior (mećelnik) Vranski.

Tu je bio glasoviti i bogati manastir svetog Grgura, zudužbina našeg kralja Zvonimira, a koji je do godine 1312 bio vlasništvo reda templara skoga, a poslije je pripao redu Ivanovaca kojima je bio starijkom sum ban Ivan Paližnu. U njemu se i sad vidi porušena crkva sv. Tkele, u kojoj se našim jezikom misa pjevala.

God 1383. u svojoj Vrani i u svoja samostanu, dogovorno sa našim hrvatskim kraljem Tvrdkom Kotromanićem iz Bosne, Zagrebačkim nadbiskupom Pavlom

Horvatom i njegovim bratom Ivanšem, binom ravne Mačve, Paližna diže urotu i ustanak »Sveta Lige«, proti ngarskoj kraljici Jeljsavi i njeznoj kćeri Mariji.

Tom urutom on se je mislio otići tuđinu i okupiti sve hrvatske zemlje pod žezlo kralja naše krvi Tvrdka Kotromanićeva iz Bosne. I možda bi to dobro prošlo sli kobna i luđa surt u malom razmaku vremena, udesno pokosi oha ova junaka: Tvrdka u Sutjeski u Bosni 17. 2. 1391, a bana Ivana Paližnu u Vrani 23. marca 1391 i tako njihove plemenite i uzvišene misli i osnove puste ostadoše.

Arheolog Prof. pok. Luka Jelić, tražio je u manastirskim zidanim grob ovog našeg hrvatskog velikana, ali ga na žalost nije mogao naći.

U Vrani, za vrijeme turskog vladanja, bijaše sjelo turskog sandžakata, tu je i danas na uzgoj dvor Vranjina bera Jusuf Mačković, koji je poginuo u Levantu u najljepim godinama svojim. Vrana bijaše Turcim mlo i ugodno mjesto, to bijaše njihov jedan »malu eden«.

Tu su živili i sileni i bogati bezi i agri Durakovići.

U njoj je bio i čuveni junak Frano Mirčić i Zala Vranjina, koga su se Turci i mrtva u grobu bojali.

Tu je čuveni Vranska lura i divno Vransko jezero. Blizu je nje Biograd stara hrvatska kraljevska prestolnica, te Tinja ljubaviste našega kralja Petra Krešimira velikoga.

Vrana je plodno i rodno mjesto, krasnom prirodom obdareno, ali danas mlo — ubavo selo. Gdje nekoć bitaše divan i slavan grad, danas sjaju puste na uzgoj razvaline, gdje čuk čuče, sova kriči, kupina i drača raste, zrnje i guštari lize.

Kako se postaje ministar.

Pod ovim naslovom »Slobodna Tribuna« br. 531. donosi sljedeće:

Uz nečuvene pokušaje korumpiranja i kupovanja poslanika i grupa, svojom sablažujivošću, još više, zaprepašujuće ova vijest beogradskih »Novosti« od nedjelje:

»U stanju smo da obavijestimo kako se uticajem dva šefa obj. šnja-va jedan karakterističan momenat iz krize koji je do sada oslo zakončan: U četrtak u 7 časovna lista nove vlade bila je definitivno sastavljena i Kralj je potpisao ukaz. Pri dolasku iz Predsjedništva, g. Trifković izjavio je novinarima da je dobio portfelj ministarstva šuma i ruda, a g. Kojić je izjavio da je dobio Ministarstvo gradjevina. Ali tada je nastala hitna i energična intervencija Rade Pašića i L. Markovića. Oni su zahtjevali da g. Kojić njihav eksponent dobije šume i rude, jer prisustvo g. M. Trifkovića u ovom tako zgodnom ministarstvu smetalo im je. G. Pašić je tada ponudio na navajljivanje svog jedinca i Kralj je potpisao nov ukaz, po kome je g. Kojić dobio ministarstvo šuma i ruda«.

Može li biti što strašnije nego kad sin ministra predsjednika, na daleko ozloglašeni korupcionista i aferaš, u interesu svojih poslova odlučuje preko svog oca o postavljanju ministara i kad se Pašić takav ukaz osuduje dati kralju na podpis.

Naški dopisi.

Zlarin, 14. 4. 1924.

Ne treba ni spominjati, da je zharinska općina napućena samo i čisto hrvatskim življem. Sam Zlarin, oba Prvića, te Žirje i Kaprije, svi su okupljeni oko hrvatskog narodnog pokreta. U svim tim selima nema jednog radikala a niti batinaša, osim par korumpiranih polurica. Nema takodjer niti jednog, jedinog pravoslavnoga. Sasvim tim, naše je općina, valjda da se dodvori Pašić

Pribićevićoj vladi, nabavila pečat ćirilicom. Ne postavljamo ovaj prigovor radi same ćirilice. — jer je to naše slavensko pismo — niti bi prigovarali, da je općinu to prije učinila. Ali prigovaramo za to jer je to učinjeno baš u ovome času, a najviše zato, jer su oni na općini u ćirilici toliko »vaspitani«. — pazite dobro, — da neznaju ni pečat pročitati i tako ga skoro uvijek na općinskim spisima, *neopako otisnu*.

Pišu nam iz Drniša. Prošlih dana dok je Mate Vukić radio pred dućanom Irgove Čupića, bane k njemu neki radikalni vikač Ćiro Mrdjen i reče mu: »I ovo je k... radicevska« bez ikakova razloga i povoda. Kada je Vukić upitao zašto ga se izaziva, Mrdjen ga iznenada ošamari. Vukusić ne budj na to lijen, pograbi provokatora za prsi, tresne s njime o ledinu i ošamari ga onako, kako je taj radikalski izazivač i zaslužio. — Nadamo se da je to ovakovim radikalnim »junacima« dobra pouka, za buduće, da hrvatski republikanci neće stajati kao mirna janjad, već da će na napadaje i izazove, uvijek znati dostojno odgovoriti.

Dubrovnik 15. 1. 1924.

Sinoć je dovršio proces proti bratinića, koji su umorili hrvatskog omladina p. Marka Ivankovića. O suda nije izrečena, jer se Senat smatra nenadležnim i tako bi proces morao biti pretresen pred porotnim sudom. — To je bilo i za predviđjeti.

Dubrovačka Orjuna nezadovoljna takovim ispadom procesa, stala je demonstrirati. Jedna grupa našla je na dva Hanovca i pokušala im skinuti značke. Hanaovne Ivo Čubelić u obrani branio se je revolverom, te je dvojicu ranio, od kojih Franu Šiausa teško. Uz to je intervenirala policija, rasjerala demonstrante i popapila krivce.

Usljed sve češćih ispada, dubrovačku se Orjuna sama, na miz sa strane vlasti, raspustila.

Političke vijesti.

»Država«. U Splitu je počela izlaziti »Država« glasilo okružnog odbora radikalne stranke u Splitu. Iza neuspjeha, kojega su radikali doživili u Šibeniku, sa izdavanjem »Dalmatinskog Radikalca«, kušaju sada sreću sa listom, kojemu daju zvučni naslov »Država« u nadi, da će na ovaj lukavi i bizantinski način moći lakše zavarati Hrvate u Dalmaciji, koji se bore proti radikalnoj korupciji i traže da naša zajednička država bude uređjena, na temelju ravnopravnosti i hrvatskog sporazuma. Ali neka dobro zapamte oni, koji Pašića nazivaju »jugoslavenskim državotvorcem«, da im neće uspjeti uloviti nijednog poštenog Hrvata u njihovu korupcionističku stranku, uza sva mla i obećanja. Neće ovoga puta prevariti ni maloposjednike, jer su ih i oni prozreli. Za onaj pak mali broj polurica i slabica, dalmatinske Hrvate, mala briga, jer su se ovi, koji se sada klanjaju radikalima, i prije klanjali raznim Koerberima, Tizama i ostalim krvnicima hrvatskoga naroda, »Državi« želimo sreću i na prđak »Dalmatinskog Radikala«.

Pat demokratskih prvaka. Davidović će po Uskru u Šibenik. Voda Demokratske partije g. Ljuba Davidović sa svojim drugovima Marinkovićem i Šimenkovićem

krenuli su u Suboticu i Zagreb, da za time obidju Dalmaciju.

Čij je njihovog putovanja, da svoju javnost pravo obavijeste o situaciji u zemlji sa naročitim obzirom na događaje u samoj partiji.

Poslije Pribićevićevog pokušaja da partiju zavede i rastepne, da time onete djelo opozicionog bloka, to je obavještavanje nužno.

Čujemo, da će u Šibenik stići u prvu vjrijedu po uskru.

Gradske vijesti.

IZBORNICIMA NA UVAŽENJE. Kod svih općinskih ureda, ovi dana su izložene biračke listine, u kojima moraju biti popisana imena svih onih, koji imaju pravo glasa na izborima. Pravo, a i dužnost je svakoga izbornika, da pođe do općinskog ureda i da tamo pregledom listina ustanovi, da li je on u iste unesen. Ako slučajno ne nađe upisano svoje ime, može odmah na općini usmeno zahtijeti, da bude uneseno u listine, odnosno, ako mu je ime pogrešno upisano, da se ispravi, prema pravom stanju stvari.

Na ovo upozoravamo pristaje HRSSa u sjevernoj Dalmaciji, sve organizacije i predsjednike organizacija HRSS, da na upozore sve članove svojih organizacija, da ih upute, kako pojedinci moraju postupiti. Nadalje je dužnost svake organizacije da u općinu izašle po jednog pismenog člana, koji neka prepíše cijeli birački spisak, a iza toga neka se ustanovi da li su svi birači, koji imaju pravo glasa uvršteni. Za one, koji nijesu upisani ili su krivo upisani, neka tajništvo organizacije zatraži kod općine uvrštenje dotično ispravak.

Neka se to žurno obavi i pazi da sve bude u redu provedeno, da nam se ne dogodi, kao za prošlih izbora, da cijela trećina naših birača nije mogla glasovati, jer nije bila uvrštena u birački spisak.

SVIM NAŠIM PRETPLATNICIMA i prijateljima katoličke vjere želimo vrelan USKRS, želimo i uvjerenjem da će nam doći donijeti potpuno i pravo narodno uskrsnuće.

Lična vijest. Iva već par dana, da u našem gradu boravi uvaženi učejak g. Dr. Oton Kučera, koji je došao da u društvu svoje kćerke provede uskrsne praznike. G. profesor D. Lino u hrvatskom Krešimirovom gradu što ugodnji boravak.

Na adresu naših cenzora, Beogradski »Balkan« od 11 tek. pod naslovom »Kladi ćemo se, ali se nećemo pokoriti!« piše, da gadove Hrvate mogu nazivati braćom samo huije, da su svi Hrvati Habsburgovci i srbuženi. Ovo beogradske cenzori nisu našli potrebitim da zaplijene, niti su u tome nazreli širenje »splemenske mržnje«, dok su mis našli cenzori plijeniti i onda, kad smo u obrani hrvatsva koje isticali naše pravo na život.

Naši cenzori misle, da oni u Beogradu ne znaju vršiti svoje dužnosti, a bogue ni zakon tumačiti kao ovu. Vjerujemo, jer se nije dogodilo, da oni u Beogradu kvalificiraju prekršaj kao zločin, a zločin kao prekršaj. Ovo je samo naš domaći specialitet.

Peکاری neće peći kralja obadva uskrsno blagdana. Upozoravamo na to gradjanstvo, da se na vrijeme obskrbe kruhom za oba dana.

Iz općine. Sa nekoliko strana smo bill upozoreni i upitani, zašto je općina posebnim oglasom oglasila i objavila sastav nove vlade. Mi i sumi misimo znali odgovoriti zašto je to učinila. Da u toj vladi imade zemljoradničkih ministara, onda to bi to razumini i shvatili, da je to učinjeno iz partijskih interesa. Ali ovako moramo da rečemo, da je to bilo i neumjesno i nepotrebno. Općina nije nikakova podružnica političke vlasti. Ona je autonomna institucija, koja vodi računa samo o interesima svojih općinara, a za nju je posve irrelevantno, ku je na vladi. Barem dosada se to nije činilo, pa čemu onda, da to sada čini jednu tezačku općina.

Vatrogasno društvo, poslije nego je kroz zadnjih 6 godina bilo opijačkano i zapušteno, zaslugom, vrijedne današnje društvene uprave, počelo se je oporavljati i navedjati množine. Općina je pak dužna, da u interesu gradjanstva, podupre materijalno, ova prvu humanitarnu ustanovu, tako da je podigne na stapanj drugih sličnih pokrajinskih društava.

Opnodnja velikog petka po gradu je izostala radi kišnog vremena. Obavijeno je u samoj katedrali.

Rodbinske veze. Iz svih gradova i varoši S. H. S. ežije otposlani su brzojavni pozdravi demokratskih organizacija g. Ljubi Davidoviću, Smi Šibenik je u tome zaostao. Mjesni „demokratski“ afarište čekaju, koja će struju da dođe na vlast i onda će se tek opredjeliti. To nije ni fuđo, kud znademo, da su neki vodje šibenskih demokrata u rodbinskoj vezi s mualim Grizom. Ta krv nije voda!

Koncertat „Šibenske Glazbe“. Drugi dan Uskrska t. j. 21. t. m. odvratit će slijedeći program 1. Koračnica, 2. Planquette: Ouverture „Kornevilska zvana“, 3. Zehetner: Valček „Valovi Krke“, 4. Šebek „Slovenska balada“, 5. Hajdrič: „Morje Adrijansko“, 6. Čermak: Karifik Hrvatsko — českih pjesama, 7. Koračnica Početak u 11 sati pr. na obali.

Puteldestrija našeg nprčuskog predsjednika, u Zagreb i Beograd rekbi da su urodila dobrim plodom. Osim što je g. predsjednik skoro potpuno ozdravio od svoje bolesti on je postigao i političkih uspjeha. Pa to je i prirodno suda u ovo doba krize, kada svaki partijski vodja, samo ako je pametan, može puno da učini za svojicu partiju. Po svim znakovima i po onomu što je u javnost prodrlo on je sigurno imao uspjeha, tim više, što se je nakou njegova dolaska, razvila živa agitacija po selima, kao da su u oči samih izbora. Vrag bi ga znao šta je sve moglo biti usmignuto gusparu Anti.

Međutim Hrvati u sjevetnoj Dalmaciji u tom pogledu su potpuno mirni, jer će, kako sada stvari stoje, najmanje 80% bivših zamjoradničkih pristasa, svoje kuglice baciti u jednu hrvatsku žaru, koju će postaviti IIRSU.

Sedmični marvinski pazar, koji se je osnada držao, svakog petka na Perkoviću, počamši sa velikim petkom 18. ov. mjeseca obdržavat će unapred redovito u Šibeniku na „Gradiji“ na za tu svrhu zgodno uređenom mjestu.

Otkriće šibenskog dopisnika, koji je silo infamno napadaje protiv čestitih naših gradjana u bivšem splitskom „Novom Listu“, podiglo je više prašine, nego li je trebalo. Nastale su uslijed toga i druge atere. — Sa stanovit se strane nastoji dokazati da g. Montana nije auktor tih dopisa. Kada bi se u tome uspjelo, i ometa bi bilo drago. — Da bi se objašnilo, kako je došlo do tog otkrića, treba ipak istaknuti ovo: g. Dr. Perak, čija čestitost i vjerodostojnost stoji izvan svake sumnje, priopćio je g. Dr. Dominisu u Šibeniku, da je g. Oskar Tartaglia, bez ikakvog okolšanja, na sudu izjavio, da je pisac onog članka, baš g. Montana. Na to je otkriće jedan savjetnik tada uskliknuo: „Che cosa dirš Šibenico“. G. Tartaglia mora imati dokazivačce se ne može protumačiti, zašto bi on omlrivo g. Montanu, kada bi bio nedužan, tim više što je s njime u najboljim vezama i prijateljskim odnosima.

Naavjeta na Poljani, upravo je velegradska. Teško je u opće u našim primorskim gradovima naići, na veći, ljepši i pravilniji trg, nego što je naša Poljana. Pogotovo sada kada je rasvjetljena sa 7 električnih unakrst postavljenih halona, tako da u soći izgleda, kao da je bijeli dan. Stranci, koji na veće doputuju vlakom srebivaju se i ostaju zapanjeni divnom prizorom, koji im se odmah na ulazu u grad prikazuje. Bilo je i vrijeme, da se za taj, u istinu najljepši gradski predjel, nešto učini što bi na njega vraćalo pozornost. Novi nasadi i ova rasvjeta na Poljani, svake hvale su vrijedni.

Vrijeme ovaj zadnji mjesec i pol dana je takovo, kakovoga svijet nje davno zapanatio. Istino je ekvinoćijosnela vremena oisućaju biti prevrtljiva i kapriciozna, ali su ova godine prevršila svaku mjeru. Kroz sve ovo razdoblje sunce se pokazuje, po koju uru, zatim se naoblači, pak eto ti oluje, nevremena, krupe, škropca i vjetrova kao iz torbe. O kakovom proljeću nema još ni govora. Kao da se je povratilo zima. Potraje li još sutro koji dan ovako: zlo i naopako! Nove usjeve većim dijelom izgleda velika voda. Nove nje moguće shtati jer plug nemože u mokru zemlju. Kukuruzna nje posijana još ni zrna a zamao izniče. U vinogradu tešak nje ni motiku zabija. U vrtlu od mokrinoe nje moguće ni ugaziti. Od velikih kiša i voda nabujale su toliko rijeke, da su neke po 8 do 10 metara izišle iz korita i prouzročile, po cijelom svijetu takove poplave,

kakovih je malo kad i ovako općenito bilo. Nade je ipak da će se vrijeme izu prve mješeeve nime popraviti.

„Uzorni Vrtlar“ br. 4 donosi: Magno lja (sa sl.), Ljubica-mačulica (sa sl.), Kako čemo tlo prirediti za sjetvu povrća (sa sl.), Tamnajte brušve, Hotkva (sa sl.), Kukići stetočnje (sa 2 sl.), Kako treba njegovati vooke, Bolesti vrti bilja (sa 2 sl.), Vrti kalendar za travanj (april), O konarincima (sa sl.), Pitanja i odgovori. Godišnja cijena lista je samo D. 30. — a šalje se na: Vladimur Horvat, Zagreb, pošt. pretinac broj 201.

Direkcija Pošta i Telegrafa, dopisom br. 10367/II, od 10. tg. donasa do općeg znanja: da je na njezin predlog, Ministarstvo pt u Beogradu odobrilo, da se kod pošta Knin i Sinj, danom 1 maja tg. uvede služba dostave paketa i vrednosnih pisama na kuću, bez obzira na težinu i vrednost ovih pošiljaka.

Prijava stranih radnika i činovnika. Od inspekcije Rada primamo Poštu se ustanovilo, da nekoji poduzetnici (industrijalci, obrtnici, trgovci, banke i drugi poslovna poduzeća) koji uposljuju strane državljane u svojstvu radnika, namještenika ili činovnika, nisu još iste prijavili Inspekciji Rada u Splitu, ponovno se ovim pozivlju svi dotični poslodavci, koji stanuju na teritoriji Oblasti Splitske, Dubrovačke i Zetske, da ovu prijavu bezodvlučno učine. Prijava mora biti podnešana u tri primjerka sa tačnom naznakom: 1. imena svih stranih državljana, 2. kojoj državi pripadaju, 3. koji posao obavljaju, 4. od kada su zaposleni, 5. posjeduju li dozvolu za uposlenje i od koga i 6. do kada vrijedi dozvola. Prijave moraju učiniti i svi oni poslodavci, koji su svojevremeno već podastrili molbe za dozvolu uposlenja njihovih namještenika koji su strani državljani. Protiv opima koji se ovom pouovnomi nalogu bezodvlučno ne oduzovu, Inspekcija Rada uputiti će kazneni postupak te prekršitelje kazniti glubom do 3000 Dinaru. Prijave za proaste od bulegovana, a iste se imaju podnijeti Inspekciji Rada u Splitu, Sarajevska ul. br. 4.

Odgovori Uredništva.

„Hrvatski Idealizam“ u dojdućem broju zbog prenatrapivosti gradiva.

Priopćeno. *)

Gosp.

Vladimiru Vukiću

učitelju

Šibenik.

Ima već par dana, da Vi širite po Šibeniku neistinite glasine o mojoj osobi, te miješate mene i g. Adolfa Makalu u aferi povodom napadaja na nekoje mjestne odvjetnike izišlog u bivšem splitskom „Novom listu“.

Ispod časti bi mi bilo da se brani od sličnih napadaja s Vaše strane, jer Vas čitava javnost i predobro poznaje, a osim toga je

poznato, da sam se ja u to doba nalazio već od godine dana u Zagrebu, a kako me uvjerava g. Makale on se tada nalazio u Grčkoj. No da ipak ne biste koga zaveli u budnju ovin Vas javno pozivam, da dokažete javno Vaše tvrdnje, inače ste u mojim očima, kao i u očima svih čestitih gradjana, običan klevetnik.

Ph. Mr. Petar Torre.

Za ovaj članak ured. ne odgovara

blav. i odg. ured. Medić Niko.
Tisk: Pučka Tiskara — Šibenik

Mali oglasnik.

Suhih Smokava. Prva vrsta uz najpovoljnije uvjete. Obratiti se na terku: Marko Graovac, trgovac, Rogoznica kod Šibenika.

Odlikovana Voštarnica
DIPLOM. PEELAR **GRO ČULAR** VOŠTARSKI MAJSTOR
ŠIBENIK

IZRADJUJEM:
sve vrste svijeća, dupliera, ukrasnih stojnica (ceren) sa svim urednim značkovima, iz prvorazrednog voska, brzo i solidno.

PRERADJUJEM:
pratno želji sve vrste svijeća iz voštanih ulomaka i okapina.

PRODAJEM:
finog vrcanog MEDA naravnog sa mog uzornog pčelnjaka, na malo i veliko. Med je vanredne ljekovitosti za plućne bolesti, gripu, prsu, prehlade itd.

KUPUJEM:
sve vrste voštanih okapina, ulomaka i žutog voska.
Sve uz povoljne cijene!

Širite „Dalmatinski Hrvat“

„STAN“
BRUSIONA STAKLA I TVORNICA ZRCALA KAO ZADRUGA
U ZAGREBU, Jukićeva ulica br. 12.

Preuzima i proizvadjja svokoliko ustaklivanje brušenim kristalnim staklom, te uzrealenje: staklova, svratišta, brijačnica i laboratorijuma. Raspolaze velikom zalihom belgijskog i českog kristalnuog stakla.

GIJENE UMJERENE - podvorba brza i solidna - GIJENE UMJERENE.

Edino specijalno podjetje v Jugoslaviji!

Tovarna za ločenje dragih kovin
J. Augustin, Ljubljana Sp. Šiška, 3. Jernjeva cesta št. 231.
Predelava in prodaja čistega zlata, srebra in platina. — Kemični analitični laboratorij. — Ločenje dragih kovin iz odpadkov in prahu (Gekrätz) kakor tudi iz tekočin.

Klorzlato — srebrov nitrat
pozlačenje na tovarniški način
posrebrjenje „ „ „ „
poniklanje „ „ „ „
pobakrenje „ „ „ „

Tekočine za pretizkušnje dragih kovin. — Destilirane vode etc.

Edino specijalno podjetje v Jugoslaviji!

Netreba popravka!

19 Novi Izum 24

Vinogradari i Trgovci »Pozor«

Nabavite si s mjesta Zora štrcaljku proti peronosperi, kao što i Zora Sumporaču proti ujidiama.

ŠTRCALJKA ZORA jest građena iz jakog bakra i mjedi, BEZ GUMA, na ventila, baeo galicu u magli neprestano 3 MINUTE, a svi djelovi su izvana. Jamči se 10 god.

ZORA SUMPORAČA mješa zrak sa sumporom u posebnom djelu konstrukcije u sumporači, a radi tako povoljno da može jednim posve takvim pritlakom na polugu osipati čitavu jednu lozu. Ista jest hidronički zatvorena te neraspije niti najmanje sumpora. Jamči se 10 god.

Doplese molim alati kao i narudžbe izravno na

DRAGUTIN ŠEPEKA
Prilaz 37, ZAGREB.